

בַּעַת הַדְּוָה שְׁלֵמָה. אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, נִשְׁבַּח בְּמִקּוּם אֶחָד, שְׁדַבְּרֵי הַתּוֹרָה צְרִיכִים צָחוּת. מִצְאוּ מַעֲזָן מִים וְעַץ, וְיִשְׁבוּ.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, מִסְתַּפֵּל הֵייתִי שֶׁזֶה לַתַּחֲתִית הַמַּתִּים בְּדֶרֶךְ אַחַר יַעֲשֶׂה לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִמָּה שֶׁהִיא בַּעַת רֵאשׁוֹן, יִהְיֶה אִזְ אַחֲרוֹן. מִנֵּין לָנוּ? מֵאוֹתָן עֲצָמוֹת, אוֹתָן עֲצָמוֹת שֶׁהַחַיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי יְחִזְקֵאל, שְׁכַתוֹב (יְחִזְקֵאל לז) וַתִּקְרְבוּ הָעֲצָמוֹת עִצָּם אֶל עֲצָמוֹ - בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן כְּתוּב, וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבִשָּׁר עֲלֵהּ וְגו'.

וְיִקְרָם עֲלֵיהֶם עוֹר מְלֻמְעָלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם. דִּהָא מָה דְאַפְשִׁיט בְּקַדְמֵיתָא, לִיהוֵי בַתְּרָאָה. בְּקַדְמֵיתָא (אֲפָשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתְּרָא) עוֹר, וּלְבַתְּרָא בְּשָׂר, בְּקַדְמֵיתָא אֲפָשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתְּרָא עוֹר, וּלְבַתְּרָא בְּשָׂר, וּלְבַתְּרָא עֲצָמוֹת. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּזֵה הִתְקַשּׁוּ הָאֲחֵרוֹנִים, אֲבָל עֲצָמוֹת אֵלָּה שֶׁהַחַיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, נְסִים וְאוֹתוֹת מְשֻׁנִּים עָשָׂה בָּהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. בֵּא וּרְאֵה מָה כְּתוּב, (אֵיבב ע) זָכַר נָא פִי כַחֲמֹר עֲשִׂיתָנִי וְאֵל עֶפְרַיִם תְּשִׁיבֵנִי. מָה כְּתוּב אַחֲרָיו? הֲלֹא כַחֲלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֵנִי. עוֹר וּבִשָּׁר תַּלְבִּישָׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשַׁכְּנֵנִי. עֲתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְאַחַר שִׁיבְלָה הָאֲדָם בְּעֶפְרַיִם וְיִגְיעַ זְמַן שֶׁל תַּחֲתִית הַמַּתִּים, שְׁאוֹתָהּ עִצָּם שֶׁתִּשָּׂא, לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ כְּמוֹ עֶסֶה זֶה, וְכִמוֹ גְּבִינָה שֶׁל חֶלֶב וְנִבְיַעַת הַחֶלֶב, שְׁאוֹתָהּ נִבְיַעַת נִקְיָה וּמִצְחָצַחַת בְּצָחוּת אוֹתָהּ עִצָּם. תַּתְּעַרְבֵהּ הָעִצָּם וְתַמְחָה כְּמוֹ חֶלֶב, וְאַחַר כֵּן יִקְפִּיאֵה אוֹתָהּ, וְתִצְטַיֵר בְּצִיּוֹר כְּמוֹ עֲלֵיהּ עוֹר וּבִשָּׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

בְּדוּךְ חַד, דְּמַלִּי דְאוֹרִייתָא אֲצַטְרִיךְ צָחוּתָא. אֲשַׁכְּחוּ עֵינָא דְמֵיָא, וְאֵילָנָא, יִתְבוּ.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, מִסְתַּפֵּל הוֹינָא דִּהָא לַתַּחֲתִית הַמַּתִּים, בְּאַרְחָא אַחֲרָא יַעֲבִיד לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִמָּה דִּהוּהּ הַשְּׁתָּא קְדָמָאָה, לִיהוֵי כְּדִין בַּתְּרָאָה. מְנַלָּן. מֵאֵינוֹן עֲצָמוֹת, הִנְהוּ גְרַמִּין דְאַחֲרָא לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדֵי יְחִזְקֵאל, דְכָתִיב, (יְחִזְקֵאל לז) וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עִצָּם אֶל עֲצָמוֹ בְּקַדְמֵיתָא, וּלְבַתְּרָא כְּתִיב (דף רכ"ב ע"א) וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבִשָּׁר עֲלֵהּ וְגו'. וְיִקְרָם עֲלֵיהֶם עוֹר מְלֻמְעָלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם. דִּהָא מָה דְאַפְשִׁיט בְּקַדְמֵיתָא, לִיהוֵי בַתְּרָאָה. בְּקַדְמֵיתָא (אֲפָשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתְּרָא) עוֹר, וּלְבַתְּרָא בְּשָׂר, בְּקַדְמֵיתָא אֲפָשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתְּרָא עוֹר, וּלְבַתְּרָא בְּשָׂר, וּלְבַתְּרָא עֲצָמוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּדָא אֲקָשָׁן קְדָמָי, אֲבָל גְרַמִּין אֵלִין דְאַחֲרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נְסִין וְאוֹתִין מְשֻׁנִּין, עֶבֶד בְּהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב, (אֵיבב ע) זָכַר נָא כִי כַחֲמֹר עֲשִׂיתָנִי וְאֵל עֶפְרַיִם תְּשִׁיבֵנִי. מָה כְּתִיב בַּתְּרֵיהּ, הֲלֹא כַחֲלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֵנִי, עוֹר וּבִשָּׁר תַּלְבִּישָׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשַׁכְּנֵנִי. זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבַתְּרָא דִּיתְבַּלִּי בַר נֶשׁ בְּעֶפְרַא, וּמֵטִי זְמַנָּא דַּתַּחֲתִית הַמַּתִּים, דִּהוּהוּ גְרַמָּא דִּישְׁתָּאֵר לְמַעֲבַד לִיהּ כְּעֶסֶה דָּא, וְכַגְבִּינָה דְחֶלֶב, וְנִבְיַעַת כְּחֶלֶב, דִּהוּא נִבְיַעַת נְקִי מִצְוַחְצַח בְּצָחוּתָא הוּא גְרַמָּא פֶּד יִתְעַרְבֵהּ הוּא גְרַמָּא וְיִתְמַחֵי כַחֲלָבָא, וּלְבַתְּרָא יִקְפִּיאֵ לִיהּ, וְיִתְצִייר בְּצִיּוֹרָא כַגְבִּינָה בְּקַפִּיאוֹתָא, וּלְבַתְּרָא יִתְמַשֵּׁף עֲלֵיהּ עוֹר וּבִשָּׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

גְבִינָה בְּקַפִּיאוֹן, וְאַחַר כֵּן יִמְשֵׁף עֲלֵיהּ עוֹר וּבִשָּׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

הָדָא הוּא דְכְתִיב הֲלֹא כְחָלַב תְּתִיכְנִי וְכַגְבִּינָה תְקַפִּיאֲנִי. הֲתִכְתְּנִי לָא כְתִיב, אֶלֶּא תְתִיכְנִי. הֲקִפִּיתְנִי לָא כְתִיב, אֶלֶּא תְקַפִּיאֲנִי. הֲלִבְשַׁתְּנִי לָא כְתִיב, אֶלֶּא תְלַבִּישְׁנִי. סוּכְכַתְּנִי לָא כְתִיב, אֶלֶּא תְסוּכְכְּנִי. כִּלְהוּ לְבַתָּר זְמַנָּא מִשְׁמַע.

זְהוּ שְׁכַתוּב הֲלֹא כְחָלַב תְּתִיכְנִי וְכַגְבִּינָה תְקַפִּיאֲנִי. הֲתִכְתְּנִי לָא כְתוּב, אֶלֶּא תְתִיכְנִי. הֲקִפִּיתְנִי לָא כְתוּב, אֶלֶּא תְקַפִּיאֲנִי. הֲלִבְשַׁתְּנִי לָא כְתוּב, אֶלֶּא תְלַבִּישְׁנִי. סוּכְכַתְּנִי לָא כְתוּב, אֶלֶּא תְסוּכְכְּנִי. כִּלְהוּ מִשְׁמַע שְׁלֵאֲחַר זְמַן.

וְלְבַתָּר מַה כְּתִיב, חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמְּדִי, דָּא רוּחָא דְחַיִּי. (ס"א וְאִי תִיבָא) עֲשִׂיתָ עַמְּדִי כְתִיב, וְלֹא כְתִיב תַעֲשֶׂה. אֶלֶּא הָכִי אָמַר, חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמְּדִי. בַּהֲהוּא עֲלָמָא שְׂדִית בִּי רוּחָא דְחַיִּים, אֲבָל וּפְקוּדַתְךָ, דְמִטְרוּנִיתָא דְמַלְפָּא, שְׁמַרְהָ רוּחִי, אִיְהִי נְטֻרַת לְרוּחִי, בַּהֲהוּא עֲלָמָא. מָאִי וּפְקוּדַתְךָ, דְעַתָּה זְמַן לְפַקְדָּא לָהּ בְּקַדְמִיתָא.

אַחַר כִּף מַה כְּתוּב? חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמְּדִי - זוֹ רוּחַ הַחַיִּים. (ואם תאמר), הרי כתוב עשית עמדי, ולא כתוב תעשה! אלא כף אמר, חיים וחסד עשית עמדי. באותו עולם זרקת בי רוח חיים, אבל ופקדתך - שמלכת המלך - שמרה רוחי, היא שמרה את רוחי באותו עולם. מה זה ופקדתך? שאפה עתיד לפקד אותה בתחלה.

(שְׁמַרְהָ רוּחִי) וְרָזָא דְמַלְהָ דָּא, כָּל נַפְשֵׁין דְצַדִּיקָיָא, גְּנִיזִין וְטַמְרִין תַּחוּת כְּרִסְיָא דְמַלְפָּא, וְאִיְהִי נְטֻרָא לֹוֹן, לְאַתְבָּא לֹוֹן לְדוּכְתִיָּהּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב וּפְקוּדַתְךָ שְׁמַרְהָ רוּחִי. מָאִי וּפְקוּדַתְךָ. כְּמַה דְעַתָּה אָמַר, (תהלים קט) פְּקוּדַתוֹ יִקַּח אַחֵר. פְּקוּדַתְךָ, דָּא מִטְרוּנִיתָא דְמַלְפָּא, דְכָל רוּחִין אֵינּוּן פְּקוּדוּנִין בִּידְהָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגוֹ', וְאִיְהִי נְטֻרָא לֹוֹן, בְּגִין דָּא שְׁמַרְהָ רוּחִי, וְאִיְהִי נְטֻרַת לָהּ.

(שְׁמַרְהָ רוּחִי) וְסוּד דְבַר זֶה - כָּל נַפְשוֹת הַצַּדִּיקִים גְּנוּזוֹת וְטַמְרוֹת תַּחַת כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ, וְהִיא שׁוֹמְרַת אוֹתָם לְהַשִּׁיבֵן לְמַקוֹמוֹתֵיהֶן. זֶהוּ שְׁכַתוּב וּפְקוּדַתְךָ שְׁמַרְהָ רוּחִי. מַה זֶה וּפְקוּדַתְךָ? כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים קט) פְּקוּדַתוֹ יִקַּח אַחֵר. פְּקוּדַתְךָ - זֶהוּ מַלְכַת הַמֶּלֶךְ, שְׁכַל הַרוּחוֹת הֵם פְּקוּדוֹת בִּידְהָא. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגוֹ', וְהִיא שׁוֹמְרַת אוֹתָם, בְּגִלְלָה זֶה שְׁמַרְהָ רוּחִי, וְהִיא שׁוֹמְרַת אוֹתָהּ. כְּמוֹ זֶה אָמַר דָּוִד, (שם פ) שְׁמַרְהָ נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי. שְׁמַרְהָ - זוֹ מַלְכַת הַמֶּלֶךְ, שְׁהִיא שְׁמַרְהָ נַפְשִׁי, בְּגִלְלָה כִּי חֲסִיד אֲנִי. וּבְכָל מְקוֹם שְׁכַתוּב סָתָם - זוֹ הַמַּלְכָּה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, (שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַע תִּשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֲלֵהֶיךָ.

בְּגוּזָא דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים פו) שְׁמַרְהָ נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי. שְׁמַרְהָ: דָּא מִטְרוּנִיתָא דְמַלְפָּא. דְאִיְהִי נְטֻרָא נַפְשִׁי, בְּגִין כִּי חֲסִיד אֲנִי. וּבְכָל אֲתַר דְכְתִיב סָתָם, דָּא מִטְרוּנִיתָא כְּמַה דְעַתָּה אָמַר, (שמות כד) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. (שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַע תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְיָ אֲלֵהֶיךָ.

בְּכַה רַבִּי פִּנְחָס וְאָמַר, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ שְׁהַשְׁכִּינָה נִתְּנָה לִי אוֹצְרוֹת וּמִתְּנוֹת?! אֲשַׁרִּי חֲלָקִי שְׁזִכִּיתִי לְרֵאוּתְךָ וְשָׁמַעְתִּי אֶת זֶה. אָמַר לוֹ, בְּאוֹתוֹ זְמַן מִילָא אוֹתָהּ

בְּכַה רַבִּי פִּנְחָס, וְאָמַר, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ דְשְׁכִינְתָּא יְהֵבַת לִי נְבִזְבִּזָּן וּמִתְּנָן, זְכָאָה חוֹלְקֵי דְזְכִינָא לְמַחְמֵי לָךְ, וְשָׁמַעְנָא דָּא. אָמַר